

Cuprins

1.	Fecioara	7
2.	Visul	28
3.	Fuga	68
4.	Căutarea	92
5.	Secretele	130
6.	Biblia	148
7.	Rochia	183
8.	Ferma	203
9.	Hornul	239
10.	Întoarcerea	260
Epilog		293
Notă istorică		295
Mulțumiri		297

— Oamenii nu mănâncă cartofi, Grandpapa ! Nu-mai săracii cerșetori.

Tatăl lui Isabelle își încleștă pumnii.

— Veți fi foarte bucuroși să-l puteți mânca, *mon petit*. În fața lui Dumnezeu toți oamenii sunt săraci.

Când au fost gata, Isabelle s-a uitat lung la tatăl său, străduindu-se să-l rețină fiecare trăsătură a chipului, ca să-l rămână în minte pentru totdeauna.

— Ai grijă, Papa, șopti ea. Pot veni soldații.

— Am să lupt pentru Adevăr, răspunse el. Nu mă tem.

O privi și, împingându-și scurt bărbia înainte, adăugă :

— *Courage*, Isabelle.

Ea-și întinse colțurile gurii într-un zâmbet care-i ascundea lacrimile, apoi își puse mâinile pe umerii lui și, săltându-se pe vârfuri, îl sărută de trei ori.

— Iih, te-ai molipsit și tu de felul de-a săruta al familiei Tournier, murmură el.

— Sst, Papa. Acum sunt și eu o Tournier.

— Însă numele tău e tot du Moulin. Să nu uiți asta.

— Nu.

Femeia tăcu o clipă.

— Să nu mă uiți, mai zise ea.

Marie, care nu plângea niciodată, acum, după ce l-au lăsat pe bătrân stând în mijlocul drumului, a plâns o oră.

Calul nu-i putea trage pe toți. Hannah și Marie au rămas în căruță, iar ceilalți mergeau pe jos, în urma căruței. Etienne și Petit Jean conduceau pe rând calul. Din când în când, unul din ei se urca în căruță să se odihnească, în timp ce calul mergea mai domol înainte.

Au apucat-o pe drumul care trecea peste Mont Lozère. Luna strălucitoare le lumina calea, dar îi și dădea de gol. Ori de câte ori auzeau un zgomot ciudat, se trăgeau în afara drumului. Au ajuns la Col de Finiels, pe vârf, și au ascuns căruța, iar Etienne a luat calul și a plecat în căutarea ciobanilor. Ei trebuiau să știe calea spre Geneva.

Isabelle aştepta lângă căruţa. Cei alţi dormeau. Femela pândea fiecare sunet. Ştia că undeva, aproape, Izvora râul Tarn, care-şi începea acolo drumul lui lung în josul muntelui. Niciodată n-avea să mai vadă râul, niciodată n-avea să-i mai simtă atingerea. Începu să plângă incetişor, pentru prima dată de când inten-dentul ducelui îl trezise în miez de noapte.

Apoi simţi nişte ochi aţintii asupra ei, dar nu ochii unui străin. O atingere cunoscută - atingerea râului pe pielea ei. Privind în jur, îl văzu pe el, rezemat de-o stâncă, la nici o azvârlitură de băţ. Ea îl privi, dar el nici nu se clinti.

Isabelle şi-a şters obrazul ud şi s-a dus la păstor. S-au privit în ochi. Femela a întins mâna şi a atins cicatricea de pe obrazul lui.

— De unde ai asta ?

— De la viaţă.

— Cum te cheamă ?

— Paul.

— Noi plecăm. Ne ducem în Elveţia.

El a dat din cap, iar ochii lui negri au liniştit-o.

— Să nu mă uiţi.

El a dat iar din cap.

— Vino, Isabelle, l-a auzit ea pe Etienne şoptind în spatele ei. Ce faci acolo ?

— Isabelle, a repetat incetişor Paul.

A zâmbit şi dinţii i-au sclipit în lumina lunii. Apoi a dispărut.

— Casa. Grajdul. Patul nostru. Scroafa cea mare şi cei patru purceli ai ei. Găleata din fântână. Şalul cafeniu al lui Mémé. Păpuşa pe care mi-a făcut-o Bertrand. Biblia.

Marie înşira toate lucrurile pe care le pierduseră. La început Isabelle n-o auzea din cauza zgomotului făcut de roţi. Apoi înţelese.

— Taci ! strigă ea.

Marie se opri. Cel puţin nu mai numea lucrurile cu voce tare, deşi Isabelle îl vedea buzele mişcându-se.

De Jean nu pomenea nimic.

Cu gândul la Biblie, Isabelle simţi un nod în stomac.

— Ar putea să fie încă acolo ? îl întrebă încet pe Etienne.

Ajunseseră la râul Lot, de partea cealaltă a lui Mont Lozère, la poale. Isabelle îl ajută pe Etienne să traverseze cu calul prin apă.

— Ascunsă în fîrda aia din cuptor, adăugă ea, ar fi putut scăpa de foc. Soldații n-ar fi izbutit s-o găsească niciodată.

Bărbatul o privi obosit.

— Am rămas fără nimic, iar Papa e mort, răspunse el. Acum Biblia nu ne mai este de nici un ajutor. Pentru noi nu mai înseamnă nimic.

Dar cuvintele ei înseamnă totul, gândi ea. Nu de asta plecăm, tocmai pentru aceste cuvinte ?

La răstimpuri, când se odihnea în căruță, așezată cu spatele și privind la ținutul pe care-l lăsau în urmă, lui Isabelle i se părea că-și vede tatăl alergând pe drum, după ei. Ținea ochii strâns închiși o clipă, iar când îi deschidea, tatăl ei nu mai era. Din când în când îl lua locul o flintă în carne și oase, o femeie stînd lângă drum, niște bărbați cosind, greblînd sau săpînd în lanuri, alt bărbat, călare pe un măgar. Toți se opreau și-l priveau cum trec.

Uneori băieții de vîrsta lui Jacob aruncau cu pietre în ei și Etienne trebuia să-l împiedice pe Petit Jean să se bată cu aceștia. Marie stătea chiar la marginea căruței, uitîndu-se în urmă, la băieții necunoscuți. Pe ea pietrele n-au lovit-o niciodată. O dată au nimerit-o pe Hannah. Abia când s-a întors să-i vorbească, multă vreme după ce băieții plecaseră, Etienne a văzut sângele prelingându-i-se din creștet pe obraz. Ea a continuat să privească fix înainte, în timp ce Isabelle, grijule, s-a aplecat să-i șteargă sângele cu o bucată de pânză umezită.

Marie începu să înșire tot ce vedea.

— Uite un grajd. Și uite o cioară. Și un plug. Acolo-i un câine. Și acolo o turlă de biserică. Și uite-acolo arde un stog de fân. Și uite un gard. Și un buștean. Acolo-i un topor. Și-acolo un copac. Și în copac e un bărbat.

Când Marie tăcu, Isabelle se uită în sus.

Bărbatul fusese spânzurat de creanga unui măslin mic, care abia îl putea susține greutatea. Se opriră și priviră cadavrul, al cărui unic veșmânt era o pălărie neagră indesată peste frunte. Penisul îl impungea înaintea, țeapăn ca o creangă. Apoi Isabelle îl văzu mâinile roșii, se uită mai atent la fața mortului și trase adânc aer în piept.

— E Monsieur Marcel ! exclamă ea fără să se poată stăpâni.

Etienne înghlonti calul și începu să alerge, trăgând animalul după el. Părăsiră repede locul. Băleții s-au mai uitat în urmă de câteva ori, până când mortul nu s-a mai văzut.

După aceea Marie a rămas tăcută câteva ore. Când a început să rostească iar numele lucrurilor, a ocolit tot ce era făcut de oameni. Au ajuns într-un sat și ea a repetat doar atât :

— Și uite pământul. Și uite pământul...

A spus-o iar și iar, până când au traversat satul.

Se opriseră la un pârâu să adape calul, când pe celălalt mal apăru un bătrân.

— Să nu vă opriți aici, spuse el precipitat. Să nu vă opriți deloc până când ajungeți la Vienne. Aici e prăpăd. Și țineți-vă departe de St. Etienne și de Lyon.

Bătrânul se făcu nevăzut în pădure.

În noaptea aceea n-au făcut popas. Calul s-a târât epuizat mai departe, în timp ce Hannah și copiii dormeau în căruța, iar Etienne și Isabelle mâneau cu schimbul. În timpul zilei s-au ascuns într-o pădure de pini. Când s-a lăsat întunericul, Etienne a înhamat calul și l-a mânăat iar la drum. O clipă mai târziu, dintre copaci s-a ivit un pâlce de bărbați care l-au înconjurat din toate părțile.

Etienne opri calul. Unul dintre bărbați aprinse o torță. Isabelle văzu că au topoare și furci. Etienne îi dădu lui Isabelle frâul calului, se aplecă în căruța și scoase toporul. Îl sprijini cu grijă de pământ, ținându-i coada strâns în mână.

Nimeni nu se clintî. Doar buzele lui Hannah se mișcau într-o rugăciune mută.

Bărbații păreau că nu știu cum să înceapă. Isabelle îl fixa pe cel care ținea torța, privind cum mărul lui Adam i se mișcă în sus și în jos. Apoi simți o adiere în ureche : Marie se mutase la marginea căruței și șoptea ceva.

— Ce este ? murmură Isabelle, fără să-și la privirea de la bărbat și străduindu-se să nu-și miște buzele.

— Bărbatul ăla cu focul. Spune-i despre Dumnezeu. Spune-i ce așteaptă Dumnezeu de la el.

— Ce așteaptă Dumnezeu de la el ?

— Să fie bun și să nu păcătuască, răspunse ea cu hotărâre. Și spune-i că nu rămânem aici.

Isabelle își umezi buzele. Gura îi era uscată.

— Monsieur, începu ea, adresându-i-se bărbatului cu torța.

La auzul vocii ei, Etienne și Hannah tresăriră.

— Monsieur, noi ne îndreptăm spre Geneva. Nu ne oprim aici. Lăsați-ne, vă rog, să trecem.

Bărbații tropăiră. Câtiva chicoteau. Cel cu torța se opri din înghițitul lui în sec.

— Și de ce-am face-o ? întrebă el.

— Pentru că Dumnezeu nu vrea ca voi să păcătuiți. Pentru că a ucide înseamnă a păcătu.

Tremura, așa că nu putu spune mai mult. Bărbatul cu torța făcu un pas înainte și Isabelle îl văzu cuțitul lung, de vânatoare, de la cingătoare.

Atunci vorbi Marie și vocea ei metalică răsună în toată pădurea.

— *Notre Père qui es aux cieux, ton nom soit sanctifié*¹, strigă ea.

Bărbatul se opri.

— *Ton règne vienne, la volonté soit faite sur la terre comme au ciel*².

O pauză, apoi două voci continuară :

— *Donne-nous aujourd'hui notre pain quotidien*³.

1. Tatăl nostru care ești în ceruri, sfințească-se numele Tau (fr.).

2. Vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ (fr.).

3. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi (fr.).

Vocea lui Jacob suna ca pietrișul sub tălpi.

— *Pardonne-nous nos péchés, comme aussi nous pardonnons ceux qui nous ont offensés*¹.

Isabelle, trăgând adânc aer în piept, își uni vocea cu a lor.

— *Et ne nous induis point dans la tentation, mais délivre-nous du malin ; car à toi appartient le règne, la puissance et la gloire à jamais, Amen*².

Omul cu torța stătea între ei și grupul de bărbați. Se uita lung la Marie. Tăcerea era copleșitoare.

— Dacă voi ne faceți să suferim, Dumnezeu o să vă facă pe voi să suferiți. O să vă facă să suferiți foarte tare.

— Și ce-o să ne facă el nouă, *ma petite*? întrebă bărbatul, amuzat.

— Taci, Marie! șopti Isabelle.

— O să vă arunce în foc! Și n-o să muriți, adică nu imediat. O să zaceți în foc și măruntaiele voastre or să înceapă să sfârâle și să fiarbă. Și ochii voștri or să se facă tot mai mari și mai mari, până când, poc, or să explodeze!

Asta nu era o învățătură de la Monsieur Marcel. Isabelle recunoscuse amănuntele: Petit Jean aruncase o dată o broască în foc și copiii se strânseseră să asiste la moartea ei.

Bărbatul făcu ceva ce Isabelle nu s-ar fi așteptat niciodată de la un astfel de om și într-un astfel de loc: râse.

— Ești foarte curajoasă, *ma pauvre*, îi spuse el lui Marie, dar puțin trăsniță. Mi-ar plăcea să fi fiica mea.

Isabelle o apucă pe Marie strâns de mână și bărbatul râse iar.

— Dar de ce mi-aș dori eu o fată? chicoti el. La ce folosesc fetele?

1. Ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri (fr.).

2. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău, că a Ta e împărăția și puterea și mărirea, în vecii vecilor. Amin. (fr.)